



گزارشی از "هزینه تولید یک متر مکعب آب" در استان لرستان

۱- کلیات

استان لرستان با وسعت ۲۸۱۶۰ کیلومتر مربع حدود ۷۱/۲ درصد آن کوهستانی (حدود 20000 km^2) و ما بقی آن معادل ۲۸/۸ درصد در ۳۰ دشت شاخص (8100 km^2) گسترده است. از شمال به استان‌های همدان و مرکزی، از جنوب به خوزستان، از شرق استان اصفهان و از غرب به استان‌های کرمانشاه و ایلام محدود می‌شود.

بلندترین ارتفاع اشترانکوه با ارتفاع ۴۱۵۰ متر در شرق و پست‌ترین آن با ارتفاع ۵۰۰ متر از سطح دریا در محدوده پلدختر واقع شده است.

استان لرستان با توجه به واقع شدن در ناحیه میانی زاگرس در مسیر جریان دو توده هوا قرار دارد. یکی جریان‌های گرم و مرطوب سودانی و دیگری جریان‌های معتدل و مرطوب مدیترانه‌ای که استان را تحت تاثیر قرار می‌دهند. هرگاه این دو توده هوا با هم برخورد کنند جبهه‌های باران‌زا مناسبی تشکیل می‌دهند. شبکه رودخانه‌های استان با توان آبی ۹ میلیارد متر مکعب یکی از غنی‌ترین شبکه‌های آب‌های روان کشور است که با احتساب آب‌های ورودی از استان‌های مجاور پس از کسر مصارف بالغ بر ۱۳/۵ میلیارد متر مکعب آب را به دریاچه سدهای دز و کرخه در استان خوزستان تخلیه می‌نمایند که این حجم حدود ۱۱ درصد از کل آب‌های جاری کشور است. این شبکه با ۴ رودخانه اصلی و بیش از ۳۰ رودخانه دائمی جمعاً به طول ۲۴۵۰ کیلومتر در دو حوزه دز و کرخه واقع شده است.

همچنین تشکیلات سخت زمین‌شناسی بالغ بر ۵ میلیارد متر مکعب آب‌های زیرزمینی را در خود ذخیره نموده است رژیم آبدهی اکثر رودخانه‌های استان هم تحت تاثیر ذوب برف‌ها در ارتفاعات و هم تحت تاثیر بارندگی است در سطح استان لرستان ازنا با ۲۵۰ میلی‌متر کمترین و ارتفاعات اشترانکوه با ۱۳۰۰ میلی‌متر در سال بیشترین بارندگی را به خود اختصاص داده‌اند.

۲- وضعیت منابع آبی در حال بهره‌برداری به تفکیک مورد مصرف

۱-۲- آب کشاورزی:

سطح اراضی و باغی استان (طبق آمار ۹۴- سازمان جهاد کشاورزی استان)

الف) زراعت آبی ۱۵۷۱۵۳ هکتار (۲۵٪)

ب) زراعت دیم ۴۲۹۷۲۷ هکتار (۶۷٪)



ج) درختان مثمر ۳۳۰۳۸ هکتار (۰.۵٪)

د) نهال.....۱۸۱۱۳ هکتار (۰.۳٪)

ه) مجموع زراعت و باغات آبی استان بالغ بر ۲۰۸۳۰۴ هکتار

مجموع آب مصرفی در کشاورزی استان؛ ۱۷۳۰۰۰۰۰۰۰ متر مکعب می‌باشد. که بطور متوسط در هر هکتار آب مصرف شده ۸۳۰۵ متر مکعب است.

۲-۲- آب مصرف شده شهری حدود ۹۳۰۰۰۰۰۰ متر مکعب

۲-۳- آب مصرف شده در صنعت و خدمات ۳۴۰۰۰۰۰۰ متر مکعب

مجموع مصرف سالانه آب در استان بالغ بر ۱۸۵۷۰۰۰۰۰۰ متر مکعب می‌باشد.

۳- هزینه تولید یک متر مکعب آب در استان لرستان

بر اساس اعلام حوزه معاونت حفاظت و بهره‌برداری، شرکت آب منطقه‌ای استان لرستان

الف) هزینه تولید یک متر مکعب آب از سد هاله شهرستان کوهدشت ۱۰۰۰۰ ریال

ب) هزینه تولید یک متر مکعب آب از سد کزنار شهرستان الیگودرز ۷۵۰۰ ریال

ب) هزینه تولید یک متر مکعب آب از سد جهان آباد الیگودرز ۸۸۲۲ ریال

د) هزینه تولید یک متر مکعب آب از چاه‌های حفر شده ۶۰۰۰ ریال

بطور متوسط هزینه تولید یک متر مکعب آب استحصالی ۸۰۸۰ ریال محاسبه گردیده است.

توضیح اینکه :

قیمت تمام شده یک متر مکعب آب در تولید محصولات کشاورزی و دامی عددی بیشتری از آن است که اعلام شده و طبق برآورد مدیریت آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان حدود ۱۳۰۰۰ ریال تا بیش از ۲۰۰۰۰ ریال تا تولید محصولات کشاورزی (زراعی، باغی و دامی) باید در نظر گرفته شود.



از مجموع ۲۰۸۰۰۰ هکتار محصولات آبی زراعی و باغی حدود ۴۴۰۰۰ هکتار تحت سیستم‌های آبیاری تحت فشار با ضریب آبیاری حدود ۷۰ درصد آب و مابقی سطح آبی استان بصورت آبیاری سنتی با ضریب ۳۵ درصد می‌باشد

و لازم است اقداماتی نظیر :

- ۱- احداث و پوشش کانال‌های آبرسانی به منظور جلوگیری از پرت آب
- ۲- تجهیز و نوسازی و یکپارچه‌سازی اراضی گسترش یابد
- ۳- توسعه سیستم‌های آبیاری تحت فشار
- ۴- ارتقاء سطح دانش و مهارت بهره‌برداران کشاورزی
- ۵- استفاده از تکنیک‌های فنی آبیاری و کنترل مصرف آب در جهت بهره برداری بیشتر